

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militarivm Ordinvm Origines, Statvta, Symbola, Et Insignia, Iconibus, additis genuinis

Mennens, Frans

Maceratae, 1623

In Nomine Domini Amen. Incipit modus præficiendi, siue ordinandi Militem
Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri Iesu Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10718

*His Fran-
cicus San-
souin^o duas
Cruces ru-
beas attri-
buit.*

suscepissent. Verum pessum iam eunte Hierosolymitano Regno, & per inrestina mala distractis Christianorum animis. domesticorum perfidia celsit bellicosorum Sodalium destituta Virtus. In Italiam itaque secedentes, Sede Perusia constituta; alij ex voluntate Innocentij VIII. Pont. Max. in Societatem Rhodiorum Equitum adsciti sunt, alij ad propria, dum copia aduersus communem Christiani nominis Hostem restaurarentur, remearunt. Huius Militia meminit fusc Innocentius III. Cap. Inter dilectos, de donat. ex. Tenentur autem Ordinis Candidati regulae praescripto infidelibus pro virili arma inferre, captiuos redimere, preces, & horas Sanctae Crucis quotidie recitare, & quinque Cruces rubeas in honorem quinque plagarum Domini Nostri Iesu Christi; vel uti Equestres tabulae Patru mei Petri Mennenij indicant, Sanctae Crucis, Sanctissimiq; Christi Sepulchri, insignia deferre, leges siue Constitutiones, quas vocant, ipsis latine a Carolo Magno Ludouico Pio. Philippo Sapiente, & Ludouico Sancto Galliarum Regibus, & Godefredo Bullonio praecipuo Ordinis Instauratore praescriptas, ex autographo recitat iacobus Villamontius: priuilegia verò & caeremonias Bartholomaeus a Saligniaco, Ioannes Zuallardus, Nicolaus Hautius Fromontij regulus, eiusdem Instituti Equites; nec non Nicolaus Christophorus Radziuilius Dux Olikenfis, & alij in suis de Terra Sancta conscriptis libris recessent. Quae breuiter ab Abrahamo Ortelio ex iisdem ferè concinnata, ob Virtutis famam, & praecipuum belli aduersus Saracenos gerendi (cui Milites illi destinati erant) ea aetate studium, quodq; in ipsa Vrbe Hierosolymitana a Summi Pontificis Vicario ad Sanctissimi Sepulchri Monumentum militaria insignia Religionis ergo, hodieq; suscipere soleant, breuiter hic referre, & insignia ob oculos ponere haud incongruum duxi. Ex quibus apparebit quam iuridice du-

bitauerim de Origine huius Ordinis, nullum enim verbum ibi habetur de antiquiori initio, sed noui Ordinis fundamenta prima videntur cum nulla ratio suadere possit eius Ordinis antiquitatem, quae & quandam nobilitatem profert silentio inuolutam esse; tu lector iudica.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Incipit modus praesciendi, siue ordinandi Militem Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri Iesu Christi.

ANte omnia ordinandus Miles praeparet se ad deuotionem, ut valeat percipere gratiam officij sacrae militiae, ac praemissa confessione, auditaq; Missa, & percepta Dominica comunione, intromittatur in atrium Sanctissimi Sepulchri, & tunc incipiat iuxta modum qui sequitur. Primò congregatis omnibus intra Sanctissimum sepulchrum, cantetur hymnus, scilicet *Veni creator Spiritus &c.* Deinde Vers. *Emitte Spiritum tuum & creabuntur.*

Resp. *Et renouabis &c.*

Vers. *Domine exaudi oratione &c.*

Resp. *Et clamor &c.*

Vers. *Dominus vobiscum.*

Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

O R E M V S.

Deus qui corda fidelium Sancta Spiritus &c.

Deinde debet interrogari a Patre Guardiano.

Quid quaris?

Responsio flexis genibus.

Quero effici miles Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri I E S V Christi.

In-

Interrogatio. Cuius conditiones?

Respon. Nobilis genere, & parentibus generosis natus.

Interrog. Habesne unde honestè manu tenere possis statum, & militarem dignitatem absq; mercibus, & arte mechanica?

Resp. Habeo Dei gratia bonorum sufficientem copiam.

Interrog. Es ne paratus corde, & ore iurare pro virili militaria sacramenta, eaque seruare qua sequuntur?

1 Primò. Miles Sanctissimi Sepulchri, omni die opportunitate habita Missam audire debet.

2 Secundò. Cùm necesse fuerit bona temporalia, & vitam exponere, debeat, scilicet, quando est bellum uniuersale contra infideles, & venire in propria persona, vel mittere idoneum.

3 Tertiò Est obligatus Sanctam Dei Ecclesiam, & eius fideles ministros eorum persecutoribus defendere, & pro viribus liberare.

4 Quartò. Debet iniusta bella turpia stipèdia, & lucra hastiludia, duelum, & huiusmodi (nisi causa militaris exercitij) omninò vitare.

5 Quintò. Debet pacem, & concordiam inter Christi fideles procurare, Rempublicam exornare, & augere, vicinas, & orphanos protegere, iuramenta execrabilia periuria, blasphemias, rapinas, usuras, sacrilegia, homicidia, ebrietatem, loca suspecta, & personas infames atque vitia carnis vitare, & tamquam pestem cauere, & se apud Deum hominesque irreprehensibilem exhibere, ac etiam verbo, ac factò se dignum tanto honore demonstrare, Ecclesias frequentando, & cultum diuinum augmentando. Quærat ergo si est paratus, corde, & ore hæc omnia protestari, iurare, & facere.

Resp. Ego N. profiteor, & promitto Deo Iesu Christo, & B. Virgini Maria hæc omnia pro virili me obseruaturum. His peractis, benedicatur ensis a Guardiano secundum formam inferius positam, si non est aliàs benedictus: sed si benedictus est, vel post benedictio-

nem vocato vno ordinandorum, & genuflexo ante Sanctissimum Sepulchrum: Guardianus ponat manus super caput eius. & dicat. *Et tu N. esto fidelis, strenuus, bonus, & robustus Miles Domini Nostri Iesu Christi, & Sanctissimi eiusdem Sepulchri, qui te cum electis suis in gloria sua collocare dignetur. Amen.*

Hoc finito Guardianus porrigit militi calcarea inaurata, quæ pedibus accommodabit in terra existens. Postea dat enses nudum Christi militi, dicens: *Accipe N. sanctum gladium in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.* (Per signum Crucis exprimens) & utaris eo ad defensionem tuam, & sanctæ Dei Ecclesie, & ad confusionem inimicorum Crucis Christi, ac fidei Christianæ, & quantum humana imbecillitas permiserit, eo neminem iniusta ledas: quod ipse prestare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu Sancto regnat Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, & à Guardiano prædicto ense cingitur dicendo. *Accingere N. gladio tuo super femur tuum potentissime, in nomine Domini Nostri Iesu Christi, & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.* Ense accinctus miles surgit, & genibus nixis, inclinatoquæ capite supra Sanctum Sepulchrum à Guardiano ordinatur, percutiendò ter ense prædicto scapulas militis, & dicendo ter, videlicet: *Ego constituo, & ordino te N. militem Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri Iesu Christi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen: faciens ter signum Crucis.* Deinde osculetur eundem, ponens more maiorum torquem aureum cum Cruce pendente, in collo eius, & ordinatus deosculetur Sanctum Sepulchrum, postea discedat, & restituat omnia, & vocato alio iisdem ceremonijs in numerum militum Sancti Sepulchri cooperatur: ordinatus interim in atrio Sancti Sepulchri remaneat, quousque omnes ad hunc honorem promouedi, sint promoti. Post quo-

Eques S. Sepulchri Torque aureo, & Cruce donatur.

quo-

quorum, vel cuius ordinationem. Te Deum laudamus &c. à Monachis decantatur, & ad facellum fratrum minorum itur, vel ibidem statatur, prout voluerit, vel ordinauerit Guardianus: deinde dicuntur hæc in singulari, si vnus est: si verò plures, in plurali. In singulari dicitur: *Speciose forma presilijs hominum ac accingere N. gladio tuo super femur tuum potentissime: & si plures, dicitur in plurali.*

Verf. Domine exaudi &c.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

Verf. Dominus vobiscum.

Resp. Et cum Spiritu tuo.

O R E M V S.

Da Ecclesie tuae misericors Deus, ut Sancto Spiritu congregata hostili nullatenus incurfione turbetur.

Omnipotens sempiternæ Deus super hunc N. (vel hos) famulum tuum qui eminenti mucrone circumcingi desiderat, gratiam tuam benedictionis infunde, eisdemq; dextera tua virtute munitum, fac contra cuncta aduersantia cœlestibus armari presidijs, quibus nullis in hoc seculo tempestatibus bellorum turberetur. Per dominum nostrum &c. Ad extremum amplectitur illum Guardianus, & alij, si quis volent.

BENEDICTIO ENSIS.

Is, qui benedicit, teneat ensẽ nudum ante se, & dicat.

Verf. Adiutorium nostrum in nomine Domini &c.

O R E M V S.

Exaudi quasumus Domine preces nostras, & hunc ensẽ quo se famulus tuus hic cingi desiderat, maiestatis tuæ dextera dignare benedicere, quatenus possit esse defensor Ecclesiarum, viduarum orphanorum, omniumq; Deo seruentium contra seuitiam paganorum, alijsq; sibi insidiantibus sit terror, & formido praestans ei aqua persecutionis, & iusta defen-

sionis effectum, per Christum dominum nostrum. Amen.

O R E M V S.

Benedic domine Sancte Pater omnipotens aterne Deus per inuocationem nominis tui, & per aduentum Christi filij tui domini nostri & per donum Spiritus Sancti hunc ensẽ, ut hic famulus tuus, qui hodierna die, tua concedente pietate, precegitur, visibiles, & inuisibiles inimicos prosternat, et conculcet, visoriaq; potius, maneat semper illusus per Christum dominum nostrum. Amen.

Benedictus dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum, misericordia mea, & refugium meum, susceptor meus, & liberator meus protector meus, & in ipso speraui, qui subdit populum meum sub me. Gloria Patri, & Filio &c.

Verf. Saluum fac seruum tuum domine.

Resp. Deus meus sperantem in te.

Verf. Esto ei domine turris fortitudinis.

Resp. A facie inimici.

Verf. Domine exaudi orationem meam &c.

Dominus vobiscum &c.

O R E M V S.

Domine Sancte, Pater omnipotens, aterne Deus, qui cuncta solus ordinas, & rectè disponis qui ad coercendam malitiam, & improbitatem malorum, & tuendam iustitiam, usum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populis protectionem institui voluisti, quiq; per Beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, ut neminem concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti: clementiam tuam suppliciter exoramus, ut sicut Dauid puero tuo, Goliath superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabeum de feritate gentium nomen tuum non inuocantium triumphare fecisti: ita & huic famulo tuo N. qui

qui nouiter iugo militia colla supponit, pietate cœlesti vires, ac robur ad fidei, & iustitia defensionem tribuas, prælesque ei fidei, spei, & charitatis augmentum, & tui timorem pariter, & amorem, humilitatem, perseverantiam, obedientiam, & patientiam, cunctaq; in eo recte disponas, ut neminem cum gladio isto, vel alio iniuste ledat & omnia cum eo iusta, & recta defendat, & sicuti ipse de minori gradu ad nouum militare prouehitur honorem, ita veterem hominem deponens, cum actibus suis nouum induat hominem, ut te timeat, & recte colat perfidorum consortia vitet, & suam in proximum charitatem excedat preposito suo in omnibus recte obediatur & suum in cunctis iuste officium exequatur. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Multa alia ad illustrationem ordinis pie decenterque instituta, quæ commemorare longum esset, & ad calcem huius operis ex archiuis Sancti Sepulchri adijcere libuit, nec non, & tabulas prælo dignissimas, hætenus nunquam editas, quibus Philippus II. Hispaniarum Rex Catholicus in summum ordinis Magistrum eiusque successores à militibus Hierosolymitanis, præfertim Belgis ibidem nominatis anno 1558. in Ecclesia Hoehstratana ditio nis Brabantiae sunt electi. Vide, & Marianum Scotum, & Lambertum Schaffnaburgensem, qui de pijs bonifque Principib. & Episcopis qui anno Domini 1063. Hierosolymam peregrinati sunt, scripsere. Ad horum fere Equitum normam creari solent

Equites S. Catharinae.

Equites S. Catharinae ad montem Sinai, eiusdem Virginis sacratissimo corpore celeberrimum, & mediam rubei coloris rotam gladio transfixo pro insignibus præferre.

ORDO EQVITVM
S. Mauritiij, & S. Lazari
apud Sabaudos.

Initia Ordinis S. Lazari repetunt à In vita S. Basilij. temporibus S. Basilij Magni Cæsariensis Episcopi, quem Gregorius Nazianzenus tradit hoc titulo Nosocomium excitasse. Atque eius antiquitatis pariter fidem facere aiunt, tot prochotrophia, nosocomia, seu hospitalia, ut vulgò loquuntur Sancti Lazari nomine per orbem Christianum sparsa. Sed prima institutio per Barbarorum incurssiones, atque iniuria temporum collapsa cum esset, ea ipsa velut renata est felici illo æuo, quo Christiani Europæ Principes Ierosolymorum urbem, cæteraquæ Terræ Sanctæ loca barbaris eripuerunt. Itaque ut Templarij, Hospitalarij, & Teutonici, sic & Lazarini Equites illo seculo, homines Christianos ex Europa aduentantes, non modo hospitij exceperunt, sed & strenuè Saracenis alijsque barbaris arma intulerunt. Quo factum ut Balduinus II. Fulco, Amalricus Balduin. III. & IV. Reges Ierosolymitani, itemquæ Theodora, & Melisindis Reginae, alijquæ Principes ipsum ordinis Magistrum, & domicilia in Syria eidem dicata, ac propria non paucis beneficijs adfecerint: quorum testes tabellæ publicæ etiamnum Boniaci vulgò Boignij in dicecesi Aurelianensi in Gallia adseruantur. Quem quidem locum Equitibus ipsis

La.